

Upravni sud Republike Hrvatske

Zakon o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji (Narodne novine, br. 108/96)

Članak 15.

POSTOTAK OŠTEĆENJA ORGANIZMA UTVRĐEN PREMA ZAKONU O PRAVIMA HRVATSKIH BRANITELJA IZ DOMOVINSKOG RATA I ČLANOVA NJIHOVIH OBITELJI, NE ODREĐUJE POSTOTAK TOG OŠTEĆENJA U OMJERU UZROKA INVALIDNOSTI U POSTUPKU PRIZNANJA PRAVA IZ MIROVINSKOG I INVALIDSKOG OSIGURANJA.

(Odluka Upravnog suda Republike Hrvatske, broj Us-3219/2001 od 17. prosinca 2003.)

“Tužitelj u žalbi i tužbi prigovara uzroku invalidnosti utvrđenom u postupku i drži da je bolest koja je posljedica sudjelovanja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske glavni uzrok smanjenoj sposobnosti za rad.

Osporeno rješenje temelji se na nalazu i mišljenju Ovlaštenog višeg vještaka br. 826 od 11. prosinca 2000., koji prema ocjeni Suda nije mogao biti temelj za pravilno odlučivanje o žalbenim prigovorima.

Tužitelj pati od više bolesti, ali kao glavna bolest koja utječe na radnu sposobnost tužitelja je prema nalazu i mišljenju toga vještaka PTSD –kronična slika. Iskazano mišljenje vještaka da ta bolest u manjem omjeru tek s 20% utječe na radnu sposobnost tužitelja dovodi u sumnju da je uzrok invalidnosti pravilno utvrđen čemu tužitelj osnovano prigovara u žalbi i u tužbi. Vještak naime u potpunosti prihvaća mišljenje Povjerenstva Ministarstva obrane za reviziju ocjena invalidnosti prema kojem na invalidnost kod tužitelja u omjeru od 20% utječe bolest – psihičke smetnje koje su posljedica sudjelovanja u obrani jer je u tom omjeru zbog istih smetnji tužitelju utvrđen status hrvatskoga ratnog vojnog invalida X. skupine s 20% oštećenja organizma.

Odredbom članka 15. stavka 1. Zakona o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji (“Narodne novine” br. 108/96), propisana je obveza revizije svake ocjene invalidnosti na temelju koje se stječe pravo iz mirovinskog i invalidskog osiguranja. Međutim, tuženo tijelo to ne oslobađa obveze da nadležnog vještaka u mirovinskom osiguranju upozori da se ne mora nužno izjednačiti uzrok i stupanj oštećenja organizma utvrđenog u postupku priznavanja statusa hrvatskoga ratnog vojnog invalida s uzrokom nastanka invalidnosti kao i omjerom uzroka invalidnosti kod utvrđivanja odnosno ocjene radne sposobnosti osiguranika. Oštećenje koje se utvrđuje u postupku priznavanja statusa hrvatskoga ratnog vojnog invalida i uzrokuje invaliditet ne određuje i omjer uzroka invalidnosti u postupku priznavanja prava iz mirovinskog osiguranja. To iz razloga što se invalidnost utvrđuje zbog nastalih promjena u zdravstvenom stanju osiguranika koje su posljedica bilo bolesti bilo ozljede i koje su trajne promjene

jer se ne mogu otkloniti liječenjem, a utječu na radnu sposobnost osiguranika jer ga čine nesposobnim za obavljanje poslova na koje je raspoređen i koji odgovaraju njegovoj stručnoj spremi i naobrazbi. Zato je moguće da se kod osiguranika utvrdi invalidnost koja je prouzročena sudjelovanjem u obrani suvereniteta Republike Hrvatske iako kod njega ne postoji i oštećenje organizma prema Pravilniku za utvrđivanje oštećenja organizma vojnih invalida koja je temelj za priznavanje statusa hrvatskoga ratnog invalida kao i obratno.

Tuženo tijelo je prema ocjeni Suda, propustilo u do sada provedenom postupku upozoriti vještaka na razliku između ocjene radne sposobnosti i ocjene oštećenja organizma za priznavanje statusa ratnoga vojnog invalida pa će to učiniti u postupku nakon ove presude. Zatražit će novi nalaz i mišljenje Ovlaštenog višeg vještaka i upozoriti ga u skladu s primjedbama ovoga Suda. Vještak se treba izjasniti o uzroku invalidnosti imajući u vidu podatke iz medicinske dokumentacije, stupanj izraženosti bolesnog stanja, u konkretnom slučaju osobito psihičkih smetnji koje su navedene kao glavna bolest te se osvrnuti i na kroničnu akustičnu traumu i ispitati njezin uzrok, te se na kraju izjasniti kako svaka od tih bolesti odnosno stanja utječe na radnu sposobnost tužitelja imajući u vidu poslove koje je tužitelj obavljao prije nastanka invalidnosti. Nakon potpunog i jasnog nalaza i mišljenja o radnoj sposobnosti tužitelja i njezinom uzroku, novim rješenjem će tuženo tijelo odlučiti o žalbi tužitelja i obrazložiti ga sukladno članku 209. stavku 2. i 245. stavak 2. Zakona o općem upravnom postupku ("Narodne novine" br. 53/91)."

*Odluka o osnovicama, stopama i načinu obračuna
i plaćanja sredstava za ostvarivanje prava
iz obveznog zdravstvenog osiguranja
(Narodne novine, br. 20/99)*

Članak 4.

ZA ODREĐIVANJE VISINE DOPRINOSA ZA OBVEZNO ZDRAVSTVENO OSIGURANJE KOJI JE OSIGURANIK DUŽAN PLAĆATI MJERODAVAN JE PROPIS KOJI JE BIO NA SNAZI U VRIJEME KADA MU JE UTVRĐEN STATUS OSIGURANIKA, A NE PROPIS KOJI JE NA SNAZI U VRIJEME DONOŠENJA RJEŠENJA O OBVEZI PLAĆANJA DOPRINOSA.

(Odluka Upravnog suda Republike Hrvatske, broj Us-9200/2000 od 30. travnja 2003.)

"Tuženo je tijelo odbilo žalbu tužiteljice obrazlažući da je tužiteljica dana 26. svibnja 1997. godine upisana u obrtni registar Ureda za gospodarstvo u Splitu, a kako u propisanom roku nije podnijela prijavu na obvezno zdravstveno osiguranje po navedenoj osnovi, to je prvostupanjsko tijelo po službenoj dužnosti utvrdilo tužiteljici status osigurane osobe Zavoda s danom 26. svibnja 1997., od kojeg je datuma prijavljena i na mirovinsko osiguranje.

Sukladno odredbi članka 4. Odluke o osnovicama, stopama, načinu obračuna i plaćanja sredstava za ostvarivanje prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja ("Narodne novine" 20/99), koja se primjenjuje od 1. ožujka 1999., tužiteljici

ci je utvrđena obveza uplate doprinosa za obvezno zdravstveno osiguranje za čitavo razdoblje od 26. svibnja 1997. pa nadalje.

Osporeno rješenje se ne može ocijeniti zakonitim jer je tuženo tijelo tužiteljici dana 26. svibnja 1997., utvrdilo status osiguranika i od toga dana i obvezu plaćanja doprinosa, a primijenilo je navedenu Odluku koja je na snazi od 1. ožujka 1999., a ne i Odluku koja je bila na snazi u vrijeme kada je tužiteljici utvrđen status osiguranika i obveza plaćanja doprinosa.

Imajući u vidu navedeno, tuženo će tijelo u postupku nakon ove presude ponovno odlučiti o zahtjevu odnosno žalbi tužiteljice primjenom Odluke o osnovicama, stopama, načinu obračuna i plaćanja sredstava za ostvarivanje prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja koja je bila na snazi u vrijeme kada je tužiteljici utvrđen status osiguranika i utvrđena obveza plaćanja doprinosa, a novo rješenje obrazložiti sukladno odredbi članka 209. stavka 2. Zakona o općem upravnom postupku ("Narodne novine" 53/91)."

Zakon o pravima bivših političkih zatvorenika (Narodne novine, br. 34/95 – pročišćeni tekst, 64/98, 109/01)

Članak 3.

STAŽ OSIGURANJA ZBOG NEZAPOSLENOSTI NAKON IZLASKA IZ ZATVORA MOŽE SE PRIZNATI DO 8. LISTOPADA 1991. GODINE.

(Odluka Upravnog suda Republike Hrvatske, broj Us-10517/1999 od 5. veljače 2003.)

"Prema članku 2. stavku 1. Zakona o pravima bivših političkih zatvorenika ("Narodne novine" broj 34/95 – pročišćeni tekst, 164/98 i 109/01), političkim zatvorenikom u smislu ovoga Zakona smatra se hrvatski državljanin koji ima prebivalište na području Republike Hrvatske ako je radi svojih političkih uvjerenja ili političkog otpora i borbe za samostalnu hrvatsku državu bio lišen slobode u razdoblju od 1. prosinca 1918. godine do 8. listopada 1991. godine.

Prema ocjeni ovoga Suda tuženo je tijelo pravilno postupilo kada je tužitelju utvrdilo staž osiguranja u jednostrukom trajanju do 8. listopada 1991. u smislu citiranog članka Zakona. Priznavanje vremena nezaposlenosti nakon izlaska iz zatvora u mirovinski staž u jednostrukom trajanju, političkim zatvorenicima, jest kompenzacija za diskriminaciju pri zapošljavanju – u bivšem režimu – kojoj su oni bili izloženi zbog političkih uvjerenja radi kojih su zatvarani.

Nepriznavanjem staža u jednostrukom trajanju na temelju nezaposlenosti političkog zatvorenika nakon 8. listopada 1991. nije povrijeđen zakon, jer nadležno povjerenstvo time izražava pravilno shvaćanje da se nakon stvaranja nove samostalne države zakonom ne pretpostavlja takva diskriminacija pri zapošljavanju."

Priredila Mira Štern

Mira Štern, sutkinja Upravnog suda Republike Hrvatske